

Juist op het lokale niveau wordt het echte werk verzet

Leuk om te zien dat D66 up and running is. Maar niet dankzij de oude mantra van bestuurlijke vernieuwing, terwijl het huis van Thorbecke aan renovatie en verduurzaming toe is. Zonnepanelen en glasvezel kenden we in 1848 nog niet. Laat staan algemeen kiesrecht, voordeurdelers, immigratie en grootschalige verstedelijking.

De discussie over de rolverdeling tussen stad en nationale overheid gaat wél door. Die zal ons de komende tijd steeds meer bezig gaan houden. Op het niveau van de stad zullen we helder en duidelijk zien dat de overheidskas leeg is, dat we weer flink rood staan. We gaan het merken aan de dienstverlening aan oude mensen, aan het onderhoud van de plantsoenen en aan de kwaliteit van de scholen.

We gaan ons echt realiseren dat de steden allerlei taken gedelegeerd hebben gekregen, maar lang niet altijd beschikken over het geld en de professionaliteit om ze naar de wens van de moderne veeleisende burger uit te voeren. Onderwijs voorop: alle zegen (lees: geld) komt van boven, alle succes en falen zijn vooral lokaal. Over falend onderwijs of schooluitval heeft een gemeente bitter weinig te zeggen, maar de gemeente draait wel op voor de Bijstand en voor de maatschappelijke effecten van jeugdwerkeloosheid.

De reactie komt gelukkig ook op gang. Steden nemen het initiatief. Eerst de G4, het verbond tussen de vier grote steden om samen een vuist te maken in Den Haag. Inmiddels is er ook de ontzuivering: de tijd die je besteedt aan onderweg zijn naar Den Haag, kun je vaak productiever gebruiken om lokaal de handen uit de mouwen te steken.

Lodewijk Asscher, wethouder Economische Zaken van Amsterdam, verwoordde dat onlangs prima. Ook het succesvolle Brainport-initiatief in Eindhoven heeft meer bereikt dankzij goede lokale samenwerking dan met een treinabonnement naar Den Haag of Brussel. Prima, met ondernemen en zelfvertrouwen kom je dus verder dan met afhankelijkheid.

Op lokaal niveau kun je de goede mensen spotten. De lokale leiders. Daar kun je de verschillende sectoren die er toe doen samen aan tafel krijgen: overheid, kennisinfrastructuur, cultuur en bedrijfsleven. Lokaal horen daar gezichten bij. Terwijl op nationaal niveau de koepels elkaar flink bezig houden, wordt lokaal het echte werk verzet.

Steden experimenteren met het vinden van de juiste vorm. Wat landelijk niet lukt, kan lokaal wel: strakke samenwerking tussen publieke en private partijen. Lokaal kan het verlamme 'ze'-denken worden doorbroken. Lokaal ontdekken ambtenaren dat ondernemers niet louter graaiers zijn en krijgen ondernemers respect voor de maatschappelijke drive van politici.

Veel steden vinden varianten om de verschillende partijen te binden rondom het belang van de stedelijke economie en het welzijn in de stad. Soms op initiatief van lokale ondernemers, zoals onlangs in Utrecht, soms op initiatief van de overheid. Soms al een paar jaar geleden, zoals in Rotterdam, soms recent. Soms vooral gericht op de economische ontwikkeling, soms breder.

Het doet er niet veel toe wie het initiatief neemt. Het doet er wel toe dat er steeds mensen bereid blijken om hun tijd en energie in dit type activiteiten te steken. Die hart hebben voor hun stad en over de grenzen van hun eigen wereldje heen durven te springen. Die het 'ze'-denken voorbij zijn. Dat is goed nieuws.

De komende jaren gaan ons leren dat we steeds minder van 'boven' kunnen verwachten, al is het maar omdat de overheid arm wordt. Dat geeft anderen de gelegenheid de publieke ruimte te vullen, tot nieuwe arrangementen te komen. Het is een onvermoed effect van de huidige crisis. Het is even wennen, maar laten we er ons voordeel mee doen.

Trude Maas beheert in het Zakenkabinet de portefeuille Schaal en Maat. Zij is voorzitter van de Utrecht Development Board, en commissaris bij diverse bedrijven.